

Begrundelserne for den holdning er efter min mening både gode og dårlige. De gode går ud på, at man gerne vil bevare russisk selvstændighed og på god demokratisk vis indrette samfundet i sit eget billede, som man selv ønsker sig det. Andre begrundelser er dårlige og bunder i nationalisme eller gammelkommunisme.

Men ikke desto mindre tror jeg, at denne aftale med EU af mange vil blive opfattet – og desværre med rette – som endnu et forsøg fra Vestens side på at underlægge russisk erhvervsliv vestlige interesser. Så jeg må sige til ministeren, at en hurtig indgåelse og underskrivelse af disse aftaler derfor desværre vil give det stik modsatte resultat af det, ministeren åbenbart tror. Det vil nemlig skabe en øget modvilje i Rusland og dermed være med til at give nationalismen yderligere fremvækst, er jeg bange for.

Jeg tror ikke, vi er enige i det spørgsmål; men når ministeren fremfører det som baggrund for den danske udenrigspolitik på dette punkt, vil jeg sige, at jeg støtter tankegangen om Europarådet, mens jeg mener, at disse aftaler fører den forkerte vej.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) **Første behandling af lovforslag nr. L 17: Forslag til lov om ændring af lov om social pension. (Udbetalingstidspunkt).**
Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 4/10 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lone Møller (S):

Det lovforslag, vi behandler her, er en del af regeringens finanslovsforslag, men finanslovsforslag handler ikke altid kun om at spare eller bruge flere penge. De årlige finanslovsforhandlinger giver en god lejlighed til at rette op på nogle uens regler.

Forslaget berører mennesker, der søger førtidspension, og går ud på at ligestille alle de forskellige grupper, som søger og får tilkendt førtidspension. Der skal være ens regler for alle, som søger førtidspension, og førtidspensionen skal fremover udbetales den første dag i måneden efter, at man har fået pensionen tilkendt.

I dag er det sådan, at nogle får pension fra den dag, de har søgt. Det er ikke særlig logisk, nogle må også betale forskud tilbage, og desværre har vi også på dette område lange sagsbehandlingstider.

Derfor lægger forslaget op til, at førtidspension under alle omstændigheder skal kunne udbetales senest 3 måneder efter indgivelse af ansøgning, hvis man i øvrigt opfylder betingelserne. For nogle vil der være tale om en forbedring, og for nogle vil der komme en mindre forringelse. Men jeg vil gerne slå fast, at forslaget ikke kommer til at berøre de personer, som i dag har indgivet ansøgning om førtidspension.

De mennesker, som i dag får laveste pension og søger om den forhøjede, må ofte vente, og vente meget længe. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er på omkring 8 måneder. De personer, som i dag venter så længe, vil for fremtiden kunne få pensionen allerede 3 måneder efter indgivelsen af ansøgningen.

Det er også urimeligt, at syge mennesker skal gå i uvished og vente på, at deres pensionsansøgning imødekommes. De mennesker giver vi nu en ekstra tryghed, og her er der tale om en tiltrængt forbedring. Udgangspunktet er, at man højst kan få sygedagpenge i 52 uger. De mennesker, som får sygedagpenge og vil søge om førtidspension, skal således sørge for at søge, når der er gået 9 måneder, så de har en chance for at få færdigbehandlet deres pensionsansøgning inden udløbet af de 52 uger. Derfor er det også nødvendigt at indskærpe kommunerne, at de skal være opmærksomme på det forhold.

Allerede i dag er det sådan ifølge sygedagpengeloven, at kommunerne efter 3 måneder skal vurdere, hvordan sagerne står. På det tidspunkt bør kommunerne iværksætte arbejds-

prøvning, eventuelt revalidering, eller konstaterer, at der allerede nu skal indgives pensionsansøgning. Hvis vi får strammet op på de regler, er jeg også overbevist om, at ingen personer kommer i klemme, men tværtimod får afkortet den lange sagsbehandlingstid.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg vil godt kvittere for evnen til at fremstille noget, der rammer syge mennesker meget hårdt, som et stort socialpolitisk fremskridt.

Fru Lone Møller nævnte, at her var en god lejlighed til at sidestille og ligestille alle, der var på førtidspension. Jeg vil godt spørge: Formoder regeringen, at de mennesker, der nu i 3 måneder bliver frataget et forsørgelsesgrundlag, vil synes, at det er en voldsom klog forenkling og en voldsom klog ligestilling?

Hvis det er rigtigt, at det er udtryk for en retfærdighedshandling, at en gruppe mennesker i 3 måneder fuldstændig ubegrundet mister deres indtægt, hvem bliver så de næste, der skal udsættes for denne retfærdighedshandling? Skal folk på syge- og dagpenge også på et tidspunkt have en karenperiode på 3 måneder, eller skal folkepensionister have det? Her kunne man anvende præcis den samme argumentation: Nu er man startet ét sted, og så skal man sidestille de forskellige befolkningsgrupper, der modtager offentlige overførselsindkomster.

Jeg vil egentlig gerne bede om – og jeg synes, det ville klæde debatten – at Socialdemokratiets ordfører vedstod, hvad det her drejer sig om. Det drejer sig om, at der skal spares 120 mio. kr. på de offentlige udgifter. Socialministeren har udtalt til Radioavisen, at hun ikke synes, det er et klogt forslag eller et rart forslag, men det er nu engang nødvendigt at ramme nogle steder, når man bliver pålagt at spare.

Kunne vi ikke godt bede om kammertonen i denne debat og få det sagt med rene ord: Forslaget rammer nogle folk blytungt. Det rammer syge mennesker, for man er syg, hvis man ansøger om mellemste eller højeste førtidspension.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg skal ikke lægge skjul på, at det er et spareforslag, som er en del af regeringens finanslov, og det mener jeg også fremgår af fremsættelses-talen. Men jeg er ikke helt enig i, at vi nu fratager alle deres mulighed for forsørgelse.

Det ligger i forslaget, at mennesker, som ikke har et forsørgelsesgrundlag, stadig vil kunne få kontanthjælp, til deres pensionsansøgninger bliver færdigbehandlede, dog maksimalt i 3 måneder. Men det er korrekt, at der vil være en gruppe, som er underlagt reglerne om forsørgelsesprincipperne, som kan komme i klemme, og derfor må vi i forbindelse med dette lovforslag se at få lavet en bekendtgørelse og lavet nogle aftaler med kommunerne, så vi sikrer, at sagsbehandlingen kommer hurtigere i gang.

Jeg skal gerne sige på Socialdemokratiets vegne, at det er et besparelsesforslag; men uanset hvor vi går ind på det sociale område, er det utrolig svært, og der vil formentlig altid være nogle, som føler, at de bliver ramt meget hårdt.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg vil godt kvittere for svaret. Jeg synes, vi nærmer os sagens realiteter, nemlig at en gruppe mennesker, der er kendetegnet ved, at de er syge og derfor søger om mellemste og højeste førtidspension, nu i en periode bliver frataget deres levegrundlag.

Jeg vil godt sige, hvem det er. Det er f.eks. de mennesker, der er i den situation, at de lider af en sygdom – det kan være bækkenløsning, det kan være efterveer fra en trafikulykke, eller hvad det nu kan være – og er gift med en person, der tjener en normal løn. Derved falder den familie uden for den almindelige bistandsberegning og mister den ene indkomst.

Forslagsstillerne burde overveje, hvad det betyder, at man skal kæmpe mod et fremadskridende sygdomsforløb, samtidig med at ens økonomiske vilkår bliver forringet med et beløb svarende til et kvartals indtægt. Det er ikke et spørgsmål om, at nogle kan føle noget, som fru Lone Møller sagde. Det, vi taler om, er ikke føleri, det er rå realitet, at nogle mennesker bliver ramt.

Jeg er spændt på at høre – både under udvalgsbehandlingen, men også i øvrigt – hvordan regeringen vil sætte sagsbehandlingstiden for førtidspensionssager ned til maksimum 3 måneder, vel vidende at der i mange af de svære sager skal indhentes f.eks. speciallægeerklæringer. Der skal fantastisk mange offentlige instanser ind. Er det virkelig regeringens skøn? Jeg vil godt bede i hvert fald socialministeren om at forholde sig til senere, om det er muligt at nedbringe tiden til under 3 måneder, for ellers er det jo ligegyldigt, da der alligevel er indført en

maksimumsperiode på 3 måneder i lovgivningen.

Derfor rammer forslaget så tungt, som det kan ramme, og jeg vil godt bede om, at vi får den reelle diskussion om det, vi nu nærmer os: At det simpelt hen er udtryk for, at regeringen – med omhu synes jeg – har udvalgt en gruppe, der i forvejen er ramt af sygdom, til at bære en offentlig besparelse på 120 mio. kr. Det er svært at forsvare moralsk, det kan vist kun forsvares økonomisk, og det kan det efter min opfattelse ikke engang.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg vil godt sige, at det er ikke den gruppe, som bliver ramt af 3-måneders-reglen, som kommer til at bære hele besparelsen. Det er jo sådan i dag, at de højere pensioner bliver man tilkendt med tilbagevirkende kraft fra den dag, pensionsansøgningen er indgivet, og til pensionen bliver bevilget. Det er det, vi ændrer, når vi siger: Fremover får man først udbetalt pensionen fra den dag, den bliver bevilget, og det giver selvfølgelig en del af besparelsen.

Og så skal man være opmærksom på, at der er altså også en rimelig stor gruppe, som ikke har noget forsørgelsesgrundlag i dag; og i det øjeblik, de søger pension efter reglerne i dag, får de den også med tilbagevirkende kraft. Her kommer altså en stor del af denne besparelse, og det kan jeg godt forsvare. På den måde tager vi ikke noget fra nogen, for de, som ikke har noget forsørgelsesgrundlag, kan f.eks. være husmødre og unge, som kommer ind i pensionssystemet, men ikke har haft en indtægt. Dem tager vi ikke noget fra, og det giver altså også en del af besparelsen.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg synes, det er bagvendt at argumentere for, at fordi man under de borgerlige regeringer i 1980'erne gennemførte den lovændring, at folk på den lave pension ikke fik forskudsvis udbetalt pension, skal de to næste grupper i rækkefølgen – de, der søger mellemste og højeste pension – heller ikke have det.

Jeg vil godt sige, at den logiske følge af det ræsonnement bliver, at alle, der modtager overførselsindkomst, står for tur, for nu får de jo en mere gunstig behandling i forhold til disse grupper. At en folkepensionist får udbetalt pengene fra den første i måneden efter ansøgnings-

tidspunktet er da en positiv forskelsbehandling i forhold til de grupper, vi taler om her.

Mennesker, der bliver syge og modtager sygedagpenge, har ikke en karenperiode på 3 måneder, og derfor synes jeg, at regeringen eller regeringspartierne må svare: Betyder det her, at alle, der er på overførselsindkomst, stribe for stribe får en generel karenperiode på 3 måneder ud fra den principielle argumentation, at ellers er der nogle, der bliver positivt særbehandlet?

Lars Løkke Rasmussen (V):

Dette lovforslag fra socialministeren er fremsat som en del af regeringens udspil til finansloven for 1996, som jo for tiden er til forhandling andetsteds i huset, og jeg skal derfor blot indskrænke mig til at sige, at vi i Venstre vil se positivt på forslaget, som forenkler udbetalingsreglerne for tilkendt førtidspension, invaliditetsydelse og bistands- og plejetillæg.

Karen Højte Jensen (KF):

Som allerede nævnt af tidligere ordførere er dette en del af regeringens finanslovsforslag, og fra konservativ side finder vi, det er realistisk at se på området, så vi får ensartede regler med hensyn til udbetalingstidspunktet.

Villy Søvnald (SF):

Vi står på en eller anden måde ved et skillepunkt i dansk socialpolitik, fordi vi er i gang med at indføre et nyt princip eller diskutere et nyt princip.

Dette princip går ud på, at når en gruppe i dag behandles urimeligt – nemlig de mennesker, der søger den lave førtidspension, derfor ikke modtager forskud og i en periode mister ethvert forsørgelsesgrundlag, såfremt de er gift og ægtefællen derfor har forsørgelsespligten – tilsigter regeringens nye princip i sociallovgivningen, at så skal den næste gruppe i rækkefølgen, i dette tilfælde altså de syge, der søger mellemste og højeste førtidspension, ikke behandles bedre. De skal også fratages levegrundlaget i samme periode som den forudgående gruppe.

Under de korte bemærkninger har jeg redegjort for, at det kan videreføres meget langt ud fra det retfærdighedsprincip, der argumenteres ud fra. Og jeg må spørge igen: Hvem er de næste, der bliver frataget forsørgelsesgrundlaget i et kvartal? Nu er der da helt oplagt andre grupper, der er bedre stillet, og jeg har nævnt grupperne under de korte bemærkninger.

Jeg vil godt sige det ret skarpt: Det, vi er i gang med lige nu, er en skamplet på dansk sociallovgivning. Hvis Socialdemokratiet f.eks. havde været i opposition, havde ordføreren med garanti holdt en flammende tale mod social uret.

Socialministeren har forsvaret forslaget med ordene: Det er ikke noget godt forslag, men et sted skal vi jo spare. Jeg synes, det vidner om, at vi er kommet langt ud i det, man kunne kalde tilfældigheder, når der fremsættes forslag og forslagsstillerne siger: Det er ikke noget godt forslag. Det rammer en i forvejen hårdt ramt gruppe, for man søger ikke om højeste eller mellemste pension sådan rent tilfældigt.

Forslaget er som bekendt en del af regeringens forslag til næste års finanslov, og jeg kan godt garantere, at det bliver uden SF's stemmer, det vedtages. Vi er som bekendt villige til at hjælpe regeringen med at få finansloven igennem, hvis de sociale forringelser fjernes, men det forudsætter vi også. Vi vil også gerne være med til at skaffe pengene et andet sted, men ikke ved skamløst at ramme syge grupper. Vi vil meget hellere gøre det ved at kigge på de velhavendes velfærd, altså på steder, hvor det slet ikke gør ondt, men hvor det måske er et spørgsmål om en flaske hedvin mindre om ugen.

Jeg synes, at alle, der overvejer at stemme for forslaget – og jeg forstod på Venstres og De Konservatives ordførere, at det har Venstre og De Konservative besluttet – skal vide, hvad konsekvenserne er. Det betyder, at et menneske, der kæmper mod et fremadskridende sygdomsforløb, samtidig skal kæmpe mod et offentligt system, der påtvinger ham eller hende en periode uden indtægt, hvis den pågældende er gift med et menneske, der har en normal indtægt.

Jeg skal endelig gøre opmærksom på, at regeringen har nedsat en førtidspensionskommission, der arbejder med en reform af hele førtidspensionssystemet. Hver gang vi fra SF's side har foreslået forbedringer på området – både når det gælder varighedsbegrænsning af sygedagpengene, og når det gælder folk over 60 år, der har en særlig lav pension – er vi blevet mødt med en argumentation, der lød, at vi skulle vist ikke ændre på det lige i øjeblikket, for der var jo nedsat en førtidspensionskommission. Den kommission er stadig nedsat, og jeg finder det underligt, at argumentet kan bruges den anden vej rundt, men ikke når man vil vedtage forringelser.

Jeg skal slutte af med at sige: Dette her er et rent spareforslag. Det rammer urimeligt. Det

rammer syge mennesker. Vi er imod det, og jeg skal love socialministeren kamp til stregen, hvis forslaget fastholdes.

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg har ikke meget at føje til den debat, som har udspundet sig, efter at Socialdemokratiets ordfører var oppe og fremføre sit partis holdning til lovforslaget. Vi støtter også forslaget. Det er jo rigtigt som påpeget under de korte bemærkninger, at der er to sider af denne sag. Der er et besparelsesaspekt, og der er samtidig et aspekt med ensartet behandling, og vi kan altså fra radikal side støtte forslaget.

Tom Behnke (FP):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Villy Søvndal. Dette forslag er så urimeligt, som et forslag overhovedet kan blive.

Det er pinligt, at regeringen for at lappe sammen på sin finanslov prøver at hente pengene hjem fra de borgere her i samfundet, som i forvejen har det værst, og det samtidig med, at vi her i Tinget vedtager den såkaldte Olsen-plan: Vi skal have flere sekretærer, vi skal have en større udvalgsafdeling, vi skal have mere hjælp her i huset, og det er heller ikke længe siden, vi fik lønforhøjelse, osv. – Ih, hvor har vi det dejligt herinde! Men det varer ikke længe, før vi er nødt til at lukke døren og rulle gardinerne ned, for samfundet derude har det ikke godt, mens vi herinde lever i overflod.

Hvis man bliver godkendt til at få førtidspension, er det, fordi man er berettiget til den, og så har man været det fra den dag, man søgte om den, og ikke fra den dag, hvor myndighederne har taget sig sammen til at færdiggøre ens ansøgning. Derfor er det selvfølgelig også rimeligt, i og med at pengene går til præcis den person, der er i præcis den situation, at pengene også kommer fra det tidspunkt, hvor man søger om at få sin førtidspension, men ikke fra det tidspunkt, hvor myndighederne har taget sig sammen til at færdiggøre sagen.

Det, vi taler om i dag, er et besparelsesforslag, som udelukkende rammer dem, der i forvejen har det allerdårligst i vort samfund. Man argumenterer for ensartethed, man ønsker, at der skal være ens regler, så det bliver nemmere at overskue og vi alle kan forstå det. Men så gør man igen det, som man typisk gør i Socialdemokratiet: Man vælger den dårligste fællesnævner. Hvorfor gør man det? Hvorfor ikke vælge den bedste fællesnævner?

Og dermed falder argumentet fra regeringspartierne om, at forslaget ganske vist er et besparelsesforslag, men i virkeligheden skal vi også have ensartethed. Men det holder ikke. Ensartetheden kunne være lagt et andet sted, nemlig ved at bruge ansøgningstidspunktet som udgangspunkt for alle grupper. Så havde der været ensartethed, og så var vi sluppet for at lave besparelser på området.

Fremskridtspartiet er jo gennem tiderne blevet skoset for at være et forfærdeligt parti og et meget asocialt parti. Vi ville hverken det ene eller det andet. Vi ville overlade folk til sig selv og lade dem i stikken. Vi har altid haft den politik, at de, der kan klare sig selv, må også klare sig selv, men de, der har brug for hjælp, skal have den nødvendige hjælp. Det, regeringen gør med dette forslag, er det stik modsatte af Fremskridtspartiets opfattelse af, at man skal hjælpe dem, der har brug for hjælp. Og så er spørgsmålet: Hvem er det, der er socialt ansvarsbevidste? Er det regeringspartierne, der ønsker at skære ned over for dem, der har det dårligst, eller er det Fremskridtspartiet, der netop ønsker at hjælpe dem, der har brug for hjælpen?

Men til gengæld – det skal selvfølgelig erkendes, og i Fremskridtspartiet vil vi gerne erkende det – må og skal de, der kan klare sig selv, til gengæld klare sig selv. Og hvis ministeren savner ideer til, hvor pengene skal tages fra, har vi et helt katalog over steder, hvor de velbærgede mennesker i samfundet helt unødvendigt modtager penge fra det offentlige. Her kunne man hente pengene og ikke fra dem, der har brug for dem.

Bruno Jerup (EL):

Jeg kan sige, at jeg er helt enig med hr. Tom Behnke og hr. Villy Søvndal, og det kommer nok ikke som nogen stor overraskelse.

Man stjæler uden videre 3 måneders pensionstillæg fra syge folk, fra alle førtidspensionsansøgere. De mister det skattefrie tillæg i op til 3 måneder, og den karenperiode lægger man bare ind i lovforslaget. Og nogle af de folk, som har søgt om førtidspension, mister yderligere op til 3 måneders pension. Det er nemlig ikke alle, som kan regne med at få sygedagpenge eller bistandshjælp i den fulde periode, indtil førtidspensionen er tilkendt.

Hvis man ikke har afklaret, om man vil søge pension, senest 9 måneder efter at man er blevet syg, kommer man altså i klemme. Konsekvensen af forslaget bliver, at man tvinger folk til at

indgive pensionsansøgning, selv om de reelt ikke ved, om de kan blive raske igen.

Sagsbehandlingstiden for pensionsansøgningerne rammer også vilkårligt. Som vi tidligere har diskuteret i dette Ting, vil spørgsmålet om at falde for 52-ugers-grænsen fortsat være aktuelt for en stor gruppe syge mennesker. Man mister sygedagpengene og kommer på bistandshjælp, og så skal man være klar over, at bistandshjælpen betyder en væsentlig begrænsning. Det betyder f.eks., at de, der kommer på bistandshjælp, ikke har mulighed for at klare sig, hvis det er sådan, at de i forvejen har en lille formue på f.eks. 30.000 kr., for så kan man kræve, at de skal bruge det lille beløb, de har skrabt sammen, inden de blev syge, før de kan komme på bistandshjælp.

Jeg har tidligere nævnt en anden problemstilling: Hvis det er sådan, at man har en samlever, som kan forsørge én, kan man reelt komme til at miste den halve indkomst, fordi man bliver tvunget over på bistandshjælp på grund af den gensidige forsørgelse. Det synes vi ærligt talt ikke er rimeligt.

Enhedslisten fremsatte i foråret 1995 et lovforslag om at forlænge sygedagpengeperioden til det tidspunkt, hvor pensionen blev tilkendt, for at sikre forsørgelsesgrundlaget, indtil det var klart, at pensionsafgørelsen var ordnet. Socialministeren henviste i den forbindelse til, at der var nedsat et førtidspensionsudvalg, der arbejdede med at foreslå løsninger, bl.a. for at lukke de huller, der opstår i forbindelse med sagsbehandling, og senere har ministeren udtalt til pressen, at pensionsområdet trænger til at blive revideret. Hvis hensigten fra regeringens side er, at der skal skabes lige forhold mellem de tre pensionstyper, kunne man i stedet ændre reglerne for den almindelige førtidspension, så den blev magen til de to andre. Men desværre er det næppe regeringens hensigt. Den vil blot forringe de sociale forhold for de syge og spare 50 mio. kr. i 1996 og 120 mio. kr. de følgende år.

Og det gør man, inden førtidspensionsudvalget er kommet med sin rapport. Ministeren har overhovedet ikke tænkt sig at vente, selv om det ellers var begrundelsen for ikke at ville gribe ind i nogle af de andre ting, som vi har påpeget fra Enhedslistens side og fra andre sider. Man har ikke villet gå ind i de sager, men her kan man godt gøre det. Her kan man godt gå ind og lave en forringelse og spare nogle penge.

Jeg synes, ministeren har et troværdighedsproblem. Jeg synes, at hun tilsyneladende i det

ene øjeblik taler den ene vej, og i det næste øjeblik gør hun det stik modsatte.

Og til slut har jeg lige et spørgsmål til ministeren, som jeg måske kan få svar på. Vi tænker os en person, hr. Sørensen, som har fået en eller anden arbejdsskade – det kan f.eks. være et bækkenbrud – det trækker ud i 8 måneder, og det er ikke klart, hvorvidt han bliver helt rask igen. Hvad er hans muligheder? Skal han efter 8-9 måneder tvinges til at søge invalidepension, eller hvordan er hans situation? Kan ministeren give en garanti for, at hr. Sørensen ikke lige pludselig mister sit forsørgelsesgrundlag, fordi han naturligvis ikke efter 8 eller 9 måneder kan være hundrede procent klar over, om det vil føre frem til, at han vil få førligheden og arbejdsevnen tilbage eller det vil blive nødvendigt at søge førtidspension? Kan ministeren garantere, at hr. Sørensen ikke mister 3 måneders pension og sin tillægsydelse?

Det er naturligvis ikke et lovforslag, der kan vinde Enhedslistens støtte, og vi håber da, at ministeren, når hun hører de bemærkninger, der kommer her, tager lovforslaget af. Det er jo meget interessant at høre, at V og K med en kort tale uden problemer kan sige, at sådan noget støtter de naturligvis; det er lige deres kop te. Men jeg har svært ved at forstå, at det skulle være Socialdemokratiets kop te, og jeg håber, at lovforslaget bliver taget af bordet, inden vi når frem til afslutningen.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Hvis jeg har forstået hr. Bruno Jerups spørgsmål om, hvorvidt der kan gives en garanti i forbindelse med arbejdsskader, rigtigt, kan jeg i hvert fald på Socialdemokratiets vegne sige, at det kan der. Sådan er det faktisk allerede i loven i dag. Det var noget af det, vi fik med sidste år, jeg tror endda efter stort pres fra SF, at netop at det at have en arbejdsskade, som ikke er færdigbehandlet, ikke medfører, at man ryger ud af sygedagpengesystemet. Man bliver altså i sygedagpengesystemet, indtil spørgsmålet om ens arbejdsskade er afgjort. Så det kan der godt gives en garanti for. Sådan er reglerne allerede i dag.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Okay, jeg kan godt huske den lille ændring, vi lavede i foråret, eller var det sidste efterår. Men hvad nu, hvis vi tænker os, at det ikke er en

arbejdsskade, men bare en almindelig skade eller et sygdomsforløb, som har ført til, at man går og arbejder uden at vide, hvordan det ender? Der er jo mennesker, der er syge, og som ikke ved, hvordan deres sygdomsforløb udvikler sig.

Den gruppe talte vi om i foråret, og det drejer sig muligvis om et par tusinde mennesker. I hvert fald er der en gruppe, som faktisk går og venter på at få at vide, om deres sygdomsforløb fører til en situation, hvor de skal søge om førtidspension, eller den ikke gør det. Det er ikke med. De er ikke sikret. I forbindelse med den behandling, vi i foråret havde af Enhedslistens forslag, blev det også fra ministerens side anerkendt, at de ikke er sikre på, at de kan bevare deres forsørgelsesgrundlag, men dengang sagde man: Nå ja, men det er en mindre gruppe. Det er muligvis højst 500 mennesker i alt, der kommer i klemme. Det behøver vi ikke at tage hensyn til, og vi regner med, at vi hen ad vejen kan bringe sagsbehandlingstiden ned, så det ikke bliver relevant. Men det har man jo ingen garanti for her.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Man har jo desværre ikke nogen sinde nogen garanti, når det drejer sig om sygdom, men det er jo sådan i dag, at der i sygedagpengereglerne netop er mulighed for at forlænge sygedagpengeperioden i de tilfælde, som hr. Bruno Jerup nævner. Er der f.eks. tvivl om, hvorvidt man inden for en kort periode ud over de 52 uger har mulighed for at komme i beskæftigelse igen, er der allerede i dag mulighed for at forlænge med to gange 26 uger. Så det er altså ikke sådan, at alle på grund af dette forslag ryger ned i et sort hul. Der er faktisk allerede i dag gode muligheder, som ikke bliver ændret.

Sonja Albrink (CD):

I forbindelse med den årlige behandling af finanslovsforslaget er det næsten lige så sikkert som amen i kirken, at vi skal finde besparelser på forskellige ressortområder. Dette lovforslag er en af måderne, og vi skal ikke skjule, at det er et af de lovforslag, som heller ikke CD jubler over. Alligevel støtter vi ministeren og lovforslaget, fordi vi mener, at den sagsbehandlingstid, som man omtaler, vil gå drastisk ned, og fordi vi som sagt har tillid til, at kommunerne vil være med til at gøre et stykke sagligt arbejde.

Så vi støtter lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg forstod på fru Sonja Albrink, at hun heller ikke brød sig om forslaget, og jeg synes, det tjener til fru Sonja Albrinks ros, at hun siger det så tydeligt.

Men med hensyn til den argumentation, at sagsbehandlingstiden kan nedbringes til under 3 måneder, vil jeg spørge: Hvis man så under udvalgsbehandlingen bliver belært så meget af virkeligheden, at man konstaterer, at det ikke kan lade sig gøre – og det bliver man, det kan jeg godt garantere – vil man så fra CD's side ændre holdning og sige: Det var argumentet for, at vi ville gøre det, men argumentet holdt ikke i forhold til virkelighedens verden, og derfor ændrer vi som en logisk konsekvens af dét selvfølgelig også vores holdning til forslaget?

(Kort bemærkning).

Sonja Albrink (CD):

Hertil vil jeg svare, at vi har tillid til det, vi har fået oplyst hos ministeren og i Socialministeriet; så jeg tror ikke, de oplysninger vil fremkomme under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Når to personer er uenige, er der to muligheder: enten at den ene tager fejl, eller at den anden tager fejl. Derfor vil jeg spørge meget præcist: Hvis fru Sonja Albrink tager fejl, og sagsbehandlingstiden ikke kan nedbringes til under 3 måneder, vil CD så trække sin støtte til dette forslag?

(Kort bemærkning).

Sonja Albrink (CD):

Vi støtter lovforslaget.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil gerne sige tak til de partier, der støtter lovforslaget, og sige, at når det er blevet sagt, at det ikke bare er et forslag, som man uden videre kan være begejstret for, er det jo, fordi politik bl.a. handler om at prioritere de offentlige midler, der er til rådighed. Det er selvfølgelig nemmere bare at sige, at man vil give alle alt; så kommer man i hvert fald ikke ud i den slags vanskeligheder med at prioritere. Til gengæld er man jo som regel også uden for indflydelse, for der er ikke noget, der i realiteternes verden kan bære en politik, hvor man vil give alle alt.

SF's ordfører sagde, at SF ikke har noget imod at spare på de sociale ydelser til de velhavende. Men så vidt jeg husker, turde SF ikke være med til at spare på kontanthjælpen til de velhavende sidste år, og dengang var der alle mulige søforklaringer på, hvorfor det alligevel ikke var en god idé.

Men når vi ser på forslaget her, er ideen jo ikke bare, at der bliver ens regler, men også, at man altså først får en ydelse, når den er blevet tilkendt, og det synes jeg faktisk der er en vis logik i.

Det er jo heller ikke rigtigt, når man siger, at der ikke er noget forsørgelsesgrundlag. Der er jo det samme forsørgelsesgrundlag, som der er for alle andre mennesker på kontanthjælp. Forsørgelsesgrundlaget i de 3 måneder er selvfølgelig mindre, end det ellers ville have været, og mindre, end det var før, men der er et forsørgelsesgrundlag.

Den idé, at man får en ydelse på tilkendelses-tidspunktet, synes jeg er rigtig og fornuftig. Spørgsmålet er så, hvordan vi kan få sagsbehandlingstiden bragt ned, for hvis vi kan få sagerne om de personer på sygedagpenge, vi taler om, afgjort inden for 52 eller 54 eller måske 55 uger, er der ikke det problem, at ens forsørgelsesgrundlag bliver begrænset i 3 måneder, for så vil der være sygedagpenge, indtil pensionen bliver udbetalt.

Og hvis vi begyndte med at sørge for, at alle kommuner faktisk overholdt deres forpligtelse til at tage fat på et sagsbehandlingsforløb senest efter 3 måneders sygdom, ville vi i hvert fald nå et stykke af vejen, for i nogle kommuner kan det jo stort set godt lade sig gøre at undgå, at folk går ned i forsørgelsesgrundlag i en periode, fordi man er meget dygtig til at vurdere, hvornår folk faktisk vil ende med en pension, og så sørge for, at der sker en opfølgning.

Når vi taler om, hvor kort eller hvor lang sagsbehandlingstiden er, handler det jo også om, hvor god man har været til at lave sit forarbejde, sådan at når pensionsansøgningen bliver indgivet af kommunen, er der faktisk lavet et ordentligt forarbejde, hvor personen eventuelt har været igennem en revalidering eller en arbejdsprøvning eller nogle omfattende helbredsundersøgelser, der gør, at det kan konstateres, at det altså ikke er muligt for denne person at vende tilbage til arbejdsmarkedet, og at der af den grund er rimelighed i at indgive en pensionsansøgning. Derfor vil den også kunne klares på kortere tid.

Derfor synes jeg, de meningsfulde bestræbelser går ud på at nedbringe sagsbehandlingstiden, sådan at det kan klares inden for de 52 uger, og så er der også god mening og logik i at have udbetalingstidspunktet på den dag, hvor man får tilkendt pensionen.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Med hensyn til diskussionen om forsørgelsesgrundlaget er det jo korrekt, at nogle af de mennesker, som man nu stjæler pensionen fra, i stedet får sygedagpenge, og at nogle af dem får bistandshjælp, og dér kan man måske sige at forskellen er mindre – det er muligt, at det er sådan – men ministeren bør lige svare på, om der er nogen af dem, som vi nu tager de tre måneders pension fra, der mister deres forsørgelsesgrundlag. Kan ministeren garantere, at der ikke er nogen mennesker, der mister deres forsørgelsesgrundlag?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

I tidligere socialpolitiske debatter mener jeg at have hørt en socialminister, der var mere overbevist om sit eget budskab, end tilfældet var i dag, og det kan jeg godt forstå.

Hvis det er muligt at sagsbehandle så langt, at det ikke rammer nogen, er det jo helt underligt, at forslaget indeholder en besparelse på de offentlige udgifter på 120 mio. kr. Det må da forudsætte, at der er nogle, der går ned i indtægt, og som ikke får udbetalt det, de fik udbetalt før; ellers kan man da ikke spare penge ved det.

Så enten er der nogle i Socialministeriet, der har regnet forkert – det tør jeg ikke sige – eller også er ministerens budskab ganske enkelt forkert. De to ting lader sig ikke forene: at man kan spare 120 mio. kr. på overførselsindkomster, uden at det rammer nogen. Det er helt sikkert, og det behøver man ikke at være økonom for at forstå.

Når jeg hører ordførerne i denne sag, fornemmer jeg, at alle har det rigtig skidt. Socialdemokratiets ordfører har det oplagt skidt med at være ordfører i en sag, som man ikke er overbevist om. CD's ordfører sagde, at det var ikke det sjoveste, CD havde mødt. Venstre og De Konservative kvitterede på den lidt ubehagelige situation ved at holde en helt kort og fuldstændig indholdsløs tale – det kan jeg også godt forstå at man gør i den situation – og De Radikale gjorde præcis det samme.

Derfor vil jeg spørge socialministeren, om det så ikke ville være lidt meningsfyldt at sætte sig omkring et bord og sige: Opgaven er at finde et forslag, der erstatter dette lovforslag, for det har nogle konsekvenser, der socialpolitisk ikke lader sig begrunde over for omverdenen. Jeg tror, vi får nogle meget skarpe reaktioner, hvis man i Folketinget begynder at vedtage love, der ingen saglig begrundelse har, men alene er begrundet i, at man mangler 120 mio. kr. for at få et fiktivt regnestykke til at gå op, og det synes jeg ansporer til, at man bør forsøge sig med den øvelse og finde pengene på en anden måde.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Til hr. Bruno Jerup: Man mister jo ikke forsørgelsesgrundlaget i den forstand, idet ens indkomst altid vil være en del af en samlet husstandsindkomst, der svarer til indkomsten for en familie på kontanthjælp – det er i den forstand, man ikke mister sit forsørgelsesgrundlag – og hvis man er enlig og helt uden forsørgelse, får man et beløb, der svarer til kontanthjælpen. På den måde er man selvfølgelig ikke uden forsørgelsesgrundlag. Men den indkomst, husstanden samlet har, kan godt i de tre måneder gå ned, men det er altså kun i 3 måneder.

Til hr. Villy Søvnald, der spørger, hvor besparelsen bliver af, vil jeg sige, at Socialdemokratiets ordfører har givet nogle eksempler på, hvor der under alle omstændigheder vil være en besparelse, når der for øjeblikket er en gruppe mennesker, der får pensionen udbetalt fra ansøgningstidspunktet. Der vil der jo så være en række måneder, hvor man fremover ikke får en indkomst fra det offentlige, men hvor man i dag får den, og derfor vil der altså være 3 måneder, hvor den besparelse under alle omstændigheder vil blive hentet ind.

Dette lovforslag rokker jo ikke ved, at der i den nuværende lov er en bestemmelse om, at kommunerne senest 3 måneder efter, at et sygdomsforløb er begyndt, skal gå i gang med at se på den pågældendes situation, og det er selvfølgelig ikke nogen begrundelse at sige, at den bestemmelse må man godt sjeske med. Det har hele tiden været vores bestræbelse at nå frem til at finde ud af, hvordan vi sørger for, at den bestemmelse bliver overholdt, og det kan vi jo så snakke videre om under udvalgsbehandlingen – i overensstemmelse med det, hr. Villy Søvnald efterlyste i den sidste del af sit indlæg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 18: Forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om social bistand m.v.

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 4/10 95).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Peder Sass (S):

Dette lovforslags bestemmelser om at give kommunerne adgang til at yde økonomisk tilskud til forældre på børnepasningsorlov blev i sin tid gennemført for at motivere forældre til at tage børnepasningsorlov og dermed bidrage til en nedbringelse af ventelisterne til dagpasningstilbud. Som loven er udformet, er det frivilligt for kommunerne, om de vil yde tilskud, og hvor stort tilskuddet skal være; dog må det maksimalt være på 35.000 kr.

Siden begyndelsen af 1994 har der været en tendens til, at tilskud især gives til de mindste børn, som også er dem, der belaster ventelisterne mest. Dette indikerer, at kommunerne faktisk bruger det supplerende tilskud i bestræbelserne for at nedbringe ventelisterne.

Som jeg tidligere har sagt, bruger kommunerne tilskuddet som et incitament for forældre til at gå på børnepasningsorlov.

I Socialdemokratiet er vi tilfredse med, at vi gennem denne lov har givet forældrene mulighed for at foretage et valg, og da loven om børnepasningsorlov nu er gjort permanent, finder vi det naturligt, at revisionsbestemmelsen ophæves, så muligheden for at give suppleren-

de tilskud ligeledes bliver permanent. Vi støtter derfor lovforslaget.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at vi i Venstre ikke er varmhjertede tilhængere af forældreorlovsordningen i den form, den har nu. Til gengæld er vi i Venstre stærke tilhængere af, at kommunerne udstyres med mest mulig frihed i deres børnepolitik, også i den del af børnepolitikken, der handler om at tilvejebringe det fornødne antal pasningspladser. Og i det lys er vi naturligvis positive over for, at kommunerne frivilligt kan give et supplerende kommunalt tilskud til forældre på forældreorlov. Men jeg vil gerne betone, at vi i Venstre faktisk gerne ser, at kommunerne får endnu mere og endnu større frihed.

Forældreorlovsordningen blev jo i sin tid indført som et arbejdsmarkedspolitisk instrument. Da det så slog helt fejl, har man siden haft travlt med at betone ordningens børne- og familiepoltiske dimension, nemlig muligheden for, at forældre i en periode i et barns første år kan være hjemme sammen med barnet.

I Venstre er vi stærkt optaget af at give det enkelte forældrepar de bedste muligheder for at være forældre og udfylde deres forælderrolle frem for en stiv forældreorlovsordning, som dybest set er uretfærdig i forhold til den voksende gruppe forældre, der aktivt vælger at træde helt eller delvis ud af arbejdsmarkedet for at udfylde deres forælderrolle.

Det er derfor, vi i Venstre gerne så kommunerne udstyret med mere handlefrihed end den handlefrihed, der ligger i at kunne give supplerende tilskud til orlovsydelsen, først og fremmest friheden til at lade den kommunale udgift ved børns pasning følge det enkelte barn, så forældrene får fuld frihed til selv at bestemme, under hvilke former deres børn skal tilbringe dagtimerne uden for hjemmet, mens forældrene er på arbejde, eller frihed til eventuelt selv at være hos deres børn i den periode, hvor de er små.

Derfor har Venstre sammen med Det Konservative Folkeparti i vores fælles oplæg til finansloven for 1996 peget på, at kommunerne bør have større frihed til selv at bestemme forældrebetalingen i institutionerne mod så til gengæld at lade pengene følge barnet.

I en række kommuner er det jo sådan, at pasningsfrekvensen nærmer sig de 100 pct., og i de kommuner vil man faktisk med et fingerknips